

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z jeho predsedu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Milana Karabína a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci obvineného **P. V.** pre obzvlášť závažný zločin vraždy podľa § 145 ods. 1 Tr. zák. prerokoval na neverejnom zasadnutí 30. mája 2014 v Bratislave dovolanie obvineného P. V., podaného prostredníctvom zvoleného obhajcu proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 11. mája 2010, sp. zn. 2 To 15/2010, a takto

r o z h o d o l :

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného P. V. **s a o d m i e t a.**

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Okresného súdu Nitra z 25. februára 2010 sp. zn. 1 T 117/2008 bol obvinený P. V. uznaný za vinného z obzvlášť závažného zločinu vraždy podľa § 145 ods. 1 Tr. zák. na skutkovom základe, že

po telefonickej dohode s poškodenou G. K. sa obžalovaný s ňou stretol dňa 4.11.2007 o 20.00 hod. pred rodinným domom v obci M. – K. K., na H. ulici číslo X., odkiaľ spoločne odišli na osobnom motorovom vozidle obžalovaného, značky Škoda Octavia, EČ: K., do obce Patince, do prístavu, kde po predchádzajúcom verbálnom konflikte obžalovaný poškodenú fyzicky napadol tak, že najmenej štyrikrát ju udrel do oblasti hlavy a tváre nezisteným tvrdým, tupooblým predmetom a spôsobil jej závažné poranenia hlavy s centrom v oblasti spánku, a to zlomeninu nosových kostí, dvojnásobnú zlomeninu sánky, trieštivú vpáčenú zlomeninu spánkovej kosti klenby lebečnej vpravo s pokračovaním na čelovú kosť a do spodiny lebečnej s krvnými výronmi v okolí, trieštivé rozlámanie prednej a strednej zadnej jamy spodiny lebečnej vpravo,

tenký plášťovitý krvný výron pod tvrdou blanou mozgovou, zakrvácanie medzi mäkké blany mozgové a ložiskové krvácanie do mozgu, v dôsledku ktorých zranení zomrela a následne ju obžalovaný, keď zistil, že nejaví známky života, naložil do svojho motorového vozidla a previezol jej telo za obec M., do Vinohradníckej oblasti Starý Vrch – Výhon, kde telo nebohej G. K. nechal vo vozidle a odišiel domov.

Za to bol odsúdený podľa § 145 ods. 1 Tr. zák. s prihliadnutím na poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. j/ Tr. zák. a priťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. a/ Tr. zák. s použitím § 38 ods. 2 Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere **18 (osemnásť) rokov**. Na výkon uloženého trestu bol podľa § 48 ods. 3 písm. b/ Tr. zák. zaradený do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia.

Podľa § 76 ods. 1, § 78 ods. 1 Tr. zák. bol obvinenému uložený ochranný dohľad v trvaní 1 (jedného) roka, počas ktorého bude plniť povinnosti uvedené v § 77 Tr. zák.

Podľa § 288 ods. 1 Tr. por. súd poškodených P. K. a V. K. s nárokmi na náhradu škody odkázal na konanie o veciach občianskoprávných.

Proti tomuto rozsudku podal obvinený ihneď po jeho vyhlásení odvolanie do zápisnice o hlavnom pojednávaní (č.l. 536). Včas podané odvolanie odôvodnil osobitným podaním prostredníctvom svojej obhajkyne (č.l. 563-571). V dôvodoch uviedol, že odvolanie podáva do viny i trestu. Rozsudok považuje za nespravodlivý, pričom v priebehu konania boli porušené jeho práva, pretože na verejné zasadnutie, ktoré sa malo konať 9. decembra 2008, nebol predvolaný tlmočník, nebolo mu umožnené právo posledného slova, nakoľko na záver prehovoril poškodený. Namietal, že neboli vykonané dôkazy, ktoré navrhoval, domáhal sa vyšetrovania na detektore lži, ktoré by potvrdilo jeho pravdivosť v tom, že nemal žiadny predmet, ktorým by poškodenú udrel a že nemal úmysel poškodenú usmrtiť. Namietal, že nebolo vyvrátené jeho tvrdenie, že poškodená utrpela zranenie pádom na motorové vozidlo. Taktiež namietal právnu kvalifikáciu, pretože skutok mal byť kvalifikovaný iba podľa § 147 ods. 1 Tr. zák. V závere odvolania navrhol napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Na základe včas podaného odvolania vo veci rozhodoval Krajský súd v Nitre, ktorý na verejnom zasadnutí rozhodol rozsudkom z 11. mája 2010 sp. zn. 2 To 15/2010 tak,

že podľa § 321 ods. 1 písm. b/, d/, ods. 3 Tr. por. napadnutý rozsudok zrušil vo výroku o treste a vo výroku o ochrannom opatrení a podľa § 322 ods. 3 Tr. por. sám vo veci rozhodol a obvinenému uložil podľa § 145 ods. 1 Tr. zák. s prihliadnutím na poľahčujúce okolnosti uvedené v § 36 písm. j/, n/ Tr. zák., nezistiac priťažujúcu okolnosť, s použitím § 38 ods. 2, 3 Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere 16 (šestnásť) rokov a 6 (šesť) mesiacov. Na výkon uloženého trestu zaradil obvineného podľa § 48 ods. 3 písm. b/ Tr. zák. do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia.

Podľa § 76 ods. 1, § 78 ods. 1 a § 77 ods. 1 Tr. zák. uložil obvinenému ochranný dohľad na dobu 1 (jedného) roka.

Rozsudok súdu prvého stupňa nadobudol právoplatnosť 11. mája 2010, kedy vo veci rozhodol krajský súd, pričom obvinený uložený trest v súčasnej dobe vykonáva v Nápravnovýchovnom ústave Leopoldov.

Odpis rozhodnutia krajského súdu obvinený i jeho obhajkyňa prevzali 7. júla 2010, prokurátor 6. júla 2010 a rozhodnutie prevzali aj poškodení V. K. i P. K..

Okresný súd Nitra dňa 29. mája 2014 predložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky dovolanie obvineného P. V., ktoré podal prostredníctvom zvolenej obhajkyne JUDr. J. W., ktorá obvineného obhajovala v pôvodnom konaní. Dovolanie bolo podané na súde prvého stupňa 7. mája 2013 z dôvodov § 371 ods. 1 písm. c/, g/, i/ Tr. por.

V písomných dôvodoch svojho dovolania obvinený faktický zopakoval dôvody, ktorými argumentoval vo svojom odvolaní proti rozsudku súdu prvého stupňa. Znovu poukazoval na okolnosť, že na verejné zasadnutie, ktoré sa malo konať 9. decembra 2008, nebol predvolaný tlmočník, dokonca bol prehováraný, aby si zvolil iného obhajcu, čím boli porušené jeho práva. Rovnako poukazoval na skutočnosť, že mu bolo odňaté právo posledného slova, pretože posledný prehovoril poškodený, čo potvrdzuje zvukový záznam z hlavného pojednávania z 25. februára 2010. Dožadoval sa vyšetrenia na detektore lži, čo mu súd odmietol s tým, že takýto dôkaz nemožno vykonať, lebo trestný poriadok nepozná vykonanie dôkazu detektorom lži. Ďalej poukazoval na znalecké posudky, na skutočnosť, že neboli odstránené rozpory medzi jeho výpoveďou a výpoveďou svedkov, nebolo

preukázané ako skutočne došlo k usmrteniu poškodenej, nebol mu preukázaný úmysel ju usmrtiť, preto navrhol zrušiť napadnutý rozsudok, ako aj rozsudok okresného súdu a vec vrátiť na došetrenie.

Predsedníčka senátu súdu prvého stupňa v súlade s ustanovením § 376 Tr. por. doručila rovnopis dovolania ostatným stranám trestného konania, ktoré by mohli byť rozhodnutím o dovolaní priamo dotknuté, s upozornením, že sa môžu v lehote, ktorú im určila, k dovolaniu obvineného vyjadriť. Uvedenú možnosť využil iba prokurátor, ktorý vo svojom vyjadrení (č.l. 622-625) uviedol, že v konaní nedošlo k žiadnemu porušeniu práva na obhajobu, tvrdenie obvineného o odňatí práva posledného slova je nepravdivé. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. uviedol, že rozhodnutia okresného súdu i krajského súdu sú založené na dôkazoch, ktoré boli zo strany súdu prvého stupňa vykonané zákonným spôsobom a v rozsahu potrebnom na meritórne rozhodnutie. Z obsahu jeho podania nie je zrejmé, aké dôkazy mali byť vykonané v rozpore so zákonom. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. uviedol, že argumentácia obvineného je neopodstatnená a účelová. Obhajobou spochybňované vymedzenie skutku uvedeného v enunciiate odsudzujúceho rozsudku súdu prvého stupňa a následne potvrdené aj rozsudkom súdu odvolacieho obsahuje všetky obligatórne znaky obzvlášť závažného zločinu vraždy, tak ako ich vyžaduje a predpokladá dikcia ustanovenia § 145 ods. 1 Tr. zák. Dovolacie dôvody nie sú naplnené, a preto navrhol dovolanie obvineného podľa § 392 ods. 1 Tr. por. zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) zistil, že dovolanie bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1, 3 Tr. por.). Dovolanie bolo podané po vyčerpaní riadneho opravného prostriedku (§ 372 Tr. por.), prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.). Zároveň však zistil, že dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por. (§ 382 písm. c/ Tr. por.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojich rozhodnutiach opakovane zdôrazňuje, že dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným k náprave výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných pochybení súdov a predstavuje výnimočné prelomenie zásady nezmeniteľnosti právoplatných súdnych rozhodnutí, ktorá zásada

je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Táto výnimočnosť je vyjadrená práve obmedzenými možnosťami pre podanie dovolania, aby sa širokým uplatňovaním tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia opravná inštancia.

Dovolanie preto možno podať iba z dôvodov taxatívne uvedených v ustanovení § 371 Tr. por., pričom dôvod dovolania sa musí v dovolaní vždy uviesť (§ 374 ods. 2 Tr. por.). Dovolací súd je viazaný uplatnenými dôvodmi dovolania a ich odôvodnením (§ 385 ods. 1 Tr. por.) a nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy. Právne fundovanú argumentáciu má zaistiť práve povinné zastúpenie obvineného obhajcom – advokátom.

Obsah konkrétne uplatnených námietok, tvrdení a právnych názorov, o ktoré sa v dovolaní opiera existencia určitého dovolacieho dôvodu, musí skutočne vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu takého dovolacieho dôvodu podľa § 371 Tr. por. V opačnom prípade, ak podané dovolanie iba formálne odkazuje na príslušné ustanovenie upravujúce dôvody dovolania, pritom v skutočnosti obsahuje argumenty stojace mimo uplatneného dovolacieho dôvodu, ide o dovolanie, ktoré je potrebné podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietnuť.

Obvinený P. V., ako už bolo vyššie uvedené, v dôvodoch svojho dovolania síce formálne uviedol dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c/, g/, i/ Tr. por. ale bez toho, aby bližšie konkretizoval, v čom vidí naplnenie uplatnených dovolacích dôvodov. Z obsahu jeho podania sa dá vydedukovať, že naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. videl v tom, že súd na prvé verejné zasadnutie nepredvolal tlmočníka a neumožnil mu právo posledného slova.

Podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. dovolanie možno podať, ak bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu.

Konštantná judikatúra dovolacieho súdu právo na obhajobu v zmysle citovaného dovolacieho dôvodu chápe ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Právo na obhajobu garantované čl. 6

ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd ako aj čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky nachádza svoj odraz v celom rade ustanovení Trestného poriadku upravujúcich jednotlivé čiastkové obhajovacie práva obvineného v rôznych štádiách trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo o sebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. Z dikcie tohto ustanovenia je totiž jednoznačne zrejmé, že len porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom je spôsobilým dovolacím dôvodom. Podľa ustálenej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu Slovenskej republiky o zásadné porušenie práva na obhajobu ide najmä v prípade, keď obvinený nemal v konaní obhajcu, hoci v jeho trestnej veci boli splnené podmienky povinnej obhajoby.

Pokiaľ ide o námietky obvineného v rámci tohto dovolacieho dôvodu, s týmito sa náležite vysporiadal už krajský súd v dôvodoch svojho rozhodnutia. Najvyšší súd v tejto súvislosti iba pripomína, že zo zápisnice o verejnom zasadnutí z 9. decembra 2008 (č.l. 441-442) síce vyplýva, že na verejnom zasadnutí nebol prítomný tlmočník z jazyka maďarského, avšak žiadne dôkazy sa na tomto zasadnutí nevykonávali a toto bolo pre vopred ospravedlnenú neúčast' obhajkyne obvineného odročené na ďalší termín, kde už bol prítomný aj tlmočník. K žiadnemu porušeniu jeho práv preto nemohlo dôjsť. Závažným porušením nie je ani skutočnosť, že súd mu odmietol vykonať dôkaz na detektore lži. To, čo obvinený nazýva detektor lži, je v skutočnosti prístroj zvaný polygraf, ktorý sníma viaceré fyziologické funkcie a zaznamenáva ich. Žiadny prístroj nemôže merať lož či pravdu a ani polygraf to nedokáže, preto vyšetrenie na tomto prístroji nie je súčasťou dôkazov, ktoré je možné použiť v rámci trestného konania. Tu treba zdôrazniť, že v každej konkrétnej veci musí sám súd rozhodnúť o tom, akými dôkaznými prostriedkami bude objasňovať určitú okolnosť, ktorá je dôležitá pre náležité zistenie skutkového stavu veci a pre správne rozhodnutie o vine či nevine obvineného. Vyplýva to z ústavného princípu nezávislosti sudcov pri výkone ich funkcie a z ich viazanosti len právnym poriadkom. Podstata uvedeného princípu spočíva v tom, že sudcom nemožno v konkrétnej veci prikazovať, aké dôkazy majú v záujme zistenia skutočného stavu veci vykonať a akým spôsobom majú vykonané dôkazy hodnotiť.

Čo sa týka ďalšej námietky v rámci tohto dovolacieho dôvodu, najvyšší súd zistil zo zápisnice o hlavnom pojednávaní z 25. februára 2010 (č.l. 534), že obvinený mal právo posledného slova, čo vyplýva aj z pripojeného zvukového záznamu. Z uvedeného vyplýva,

že v posudzovanej veci k namietanému porušeniu práva na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. nedošlo.

Obvinený ako ďalší dovolací dôvod uviedol ustanovenie § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por., podľa ktorého dovolanie možno podať, ak je rozhodnutie založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Uvedený dovolací dôvod možno úspešne uplatňovať iba v prípadoch, keď rozhodnutie súdu je založené na dôkazoch, ktoré neboli na hlavnom pojednávaní vykonané, resp. neboli vykonané zákonným spôsobom, prípadne na dôkazoch, ktoré neboli získané zákonným spôsobom. Skutočnosť, že rozhodnutie je založené na dôkazoch získaných nezákonne, musí byť z obsahu spisového materiálu zrejmá. Naplnenie tohto dovolacieho dôvodu však obvinený vôbec nekonkretizoval, preto sa najvyšší súd nemohol uvedeným dovolacím dôvodom zaoberať.

Napokon obvinený uplatnil dovolací dôvod ustanovenie § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., podľa ktorého dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

V rámci citovaného dovolacieho dôvodu možno namietiť, že skutok zistený súdom bol nesprávne kvalifikovaný ako trestný čin, hoci sa nejedná o trestný čin alebo ide o trestný čin, ale jeho právna kvalifikácia nezodpovedá tomu, ako bol skutok v tzv. skutkovej vete výroku o vine popísaný. Pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o existencii tohto dovolacieho dôvodu je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili sudy prvého a druhého stupňa. Z dikcie tohto ustanovenia je zrejmé, že dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi nižšieho stupňa nemôže ani meniť, ani dopĺňať. Záver obsiahnutý vo výroku o vine je výsledkom určitého procesu, pričom uvedený proces spadá do právomoci súdu prvého stupňa, ktorý v rámci tohto procesu musí najskôr zákonným spôsobom vykonať dôkazy a následne ich vyhodnotiť podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne a výsledkom tejto činnosti je zistenie skutkového stavu veci.

Z obsahu jeho dovolania vyplýva, že všetky svoje dovolacie námietky nasmeroval výlučne do roviny skutkových zistení, keď spochybňoval súdmi ustálený skutkový stav poukazujúc pritom na rozsah vykonaného dokazovania. V rámci uplatneného dôvodu však nie je možné posudzovať a hodnotiť správnosť a úplnosť skutkového stavu v zmysle § 2 ods. 10 Tr. por., ani preskúmať úplnosť vykonaného dokazovania a správnosť hodnotenia jednotlivých dôkazov podľa § 2 ods. 12 Tr. por., nakoľko ide o otázky upravené normami procesného práva a nie práva hmotného. Pre dovolací súd je rozhodujúce, ako už bolo vyššie uvedené, skutkové zistenie, podľa ktorého obvinený spáchal skutok tak, ako je uvedené v rozsudku súdu prvého stupňa, s ktorého skutkovými závermi sa stotožnil aj odvolací súd. Popísanému skutkovému stavu plne zodpovedá i právny záver vyjadrený v posúdení skutku ako obzvlášť závažný zločin vraždy podľa § 145 ods. 1 Tr. zák. Použitú právnu kvalifikáciu podľa citovaného ustanovenia odôvodňujú všetky skutkové okolnosti, ktoré sú do popisu skutku zahrnuté a ktoré vyjadrujú naplnenie príslušných znakov uvedeného trestného činu.

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, odmietne dovolanie, ak je zrejmé, že nie sú splnené podmienky dovolania podľa § 371 Tr. por.

V posudzovanej veci ako z vyššie uvedeného vyplýva obvinený P. V. svojimi námietkami nenaplnil ani jeden z uplatnených dovolacích dôvodov, a preto Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí jeho dovolanie podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 30. mája 2014

JUDr. Juraj K l i m e n t, v. r.
predseda senátu

Vyhotovil: JUDr. Peter Szabo

Za správnosť vyhotovenia: Gabriela Protušová